

PEERFEEDBACK GEVEN_

4. PEERFEEDBACK GEVEN

Waarom is dit onderdeel belangrijk voor studenten?

Als er feedback gegeven wordt aan studenten¹, bijvoorbeeld in de vierde fase van de formatieve cyclus (Gulikers & Baartman, 2017), dan is het niet noodzakelijk dat deze feedback door de docent gegeven wordt. Er kan ook peerfeedback ingezet worden. Met peerfeedback wordt hier bedoeld dat studenten elkaars werk bekijken, evalueren met bepaalde kwaliteitscriteria en vervolgens feedback geven. Het doel van peerfeedback is formatief, studenten helpen elkaar verbeteren. Het heeft uitdrukkelijk geen beoordelende functie. Peerfeedback kan docentfeedback goed aanvullen, maar niet vervangen: docenten hebben meer kennis dan medestudenten en het is van belang dat docenten zicht houden op het leerproces van hun studenten.

Mogelijke effecten van peerfeedback

Peerfeedback kan zowel voor de studenten die de feedback ontvangen als de studenten die de feedback geven meerwaarde hebben.

Mogelijke meerwaarde voor de feedbackontvanger:

- Het kan zorgen voor een grotere variëteit aan feedback; studenten zien andere verbeterpunten dan docenten en er kunnen makkelijker meer personen het werk bekijken (Lindner & Visser, 2018; Pearce et al., 2009).
- Het kan een kritische houding stimuleren; peerfeedback wordt kritischer bekeken dan docentfeedback (Lindner & Visser, 2018; Lui & Carless, 2006).
- Het kan zorgen voor betekenisvolle interactie met medestudenten en bijdragen aan sociale cohesie (Pearce et al., 2009).

Mogelijke meerwaarde voor de feedbackgever (de peer):

- Het lezen en beoordelen van het werk van medestudenten kan een kritische blik (ook naar het eigen werk), reflectie en een actieve rol in het leerproces bevorderen (Pearce et al., 2009).
- Door het werk van medestudenten te bekijken met kwaliteitscriteria, kan de student zelf ook meer zicht krijgen op deze criteria en op wat kwaliteit inhoudt (Nicol, 2011).
- Door het zien van het werk van medestudenten ziet een student hoe de opdracht ook op andere manieren aangepakt kan worden en kan de student nieuwe ideeën opdoen (Nicol, 2011).
- Het geven van feedback kan bijdragen aan de communicatievaardigheden van studenten (Topping et al., 2000).

---

¹ De hier besproken bevindingen zijn deels afkomstig uit onderzoek dat is verricht onder leerlingen in het voortgezet onderwijs. Wij nemen echter aan dat wat voor leerlingen geldt, in grote lijnen ook voor studenten zal gelden.

- Peerfeedback geven kan bijdragen aan het verbeteren van hogere orde leervaardigheden als kritisch denken en probleemoplossen (Van Popta et al., 2017).

Feedbacktraining

Kwalitatief goede feedback geven is belangrijk, omdat de kans dan groter is dat de feedback het gewenste effect heeft. Feedback heeft namelijk niet automatisch een (positief) effect en dat geldt ook voor peerfeedback. Als (peer)feedback aan bepaalde kwaliteitseisen voldoet, is de kans groter dat de feedback het gewenste effect heeft (Shute, 2008). Het is daarom belangrijk dat studenten deze kwaliteitscriteria kennen en de mogelijkheid krijgen om met het geven van peerfeedback te oefenen.

Kwaliteitscriteria voor peerfeedback

Om een positief effect te kunnen hebben is het belangrijk dat peerfeedback aan bepaalde kwaliteitscriteria voldoet. Dobbelaer et al. (2013) hebben kwaliteitscriteria opgesteld voor de inhoud en vorm van feedback (zie ook Dobbelaer, 2013). Qua inhoud is het ten eerste belangrijk dat de feedback aansluit bij de ontwikkeling van de feedbackontvanger, dat het gericht is op het gewenste niveau; bij feedback aan studenten betekent dit dat het gericht moet zijn op het leerdoel. Verder is het belangrijk om te benoemen wat er goed gaat en wat er moet verbeteren, en dat dit moet worden benoemd met specifieke voorbeelden van wat de feedbackgever heeft gezien. Tenslotte dient de feedbackgever concrete suggesties te geven voor hoe de feedbackontvanger zijn prestatie zou kunnen verbeteren.

Qua vorm dient er ten eerste een goede balans te zijn tussen positieve en negatieve opmerkingen. Negatieve opmerkingen mogen niet de boventoon voeren, want wanneer het feedbackgesprek negatieve emoties en gevoelens opwekt bij de feedbackontvanger dan kan dit een barrière vormen voor het leren van de feedback. Verder moet de feedback niet gericht zijn op de persoon, maar op diens prestatie. Tot slot is het belangrijk om te checken of de ontvanger de feedback heeft begrepen en of hij/zij ermee aan de slag kan gaan (Dobbelaer, 2013; Dobbelaer et al., 2013).

De drieslag van constructieve feedback

Bij het geven van peerfeedback kan ook gebruik worden gemaakt van de drieslag van constructieve feedback (Hoekstra et al., 2018):

Stap 1: Omschrijf objectief waarneembaar gedrag

Feedback gaat altijd over gedrag en niet over de persoon. Met behulp van feedback kan de ontvanger iets aan zijn gedrag veranderen. Feedback beschrijft allereerst concreet waarneembaar gedrag: wat zie je..., hoor je...? Voorbeeld: Toen je binnenkwam, liet je de deur openstaan.

Stap 2: Omschrijf het effect

Feedback gaat ook over het effect dat iets op jou heeft. Het beschrijft waarneembaar gedrag en het effect daarvan. Feedback is bedoeld om van te leren. Wees daarom specifiek en concreet. Geef je gevoel erbij aan, zeg wat het met je doet. Een ik-boodschap

helpt hierbij. Voorbeeld: Toen je binnenkwam, liet je de deur openstaan. Dat vond ik vervelend, want ik kreeg het koud.

Stap 3: Omschrijf gewenst gedrag, geef een tip of suggestie

Iemand leert van feedback als hij ook informatie krijgt over een mogelijk succesvol(ler) vervolg in het leerproces. Het helpt om te beschrijven welk gedrag heel succesvol is en wat dus juist behouden moet blijven of om te beschrijven wat in het vervolg gewenst is.

Voorbeeld: Toen je binnenkwam, liet je de deur openstaan. Dat vond ik vervelend, want ik kreeg het koud. De volgende keer kun je me helpen door de deur achter je dicht te doen/ Het is prettig als je de volgende keer de deur achter je sluit.

Wat zijn de doelen voor studenten waaraan gewerkt kan worden?

Peerfeedback heeft niet vanzelfsprekend bovengenoemde effecten, dit is afhankelijk van diverse factoren. Een belangrijke factor hierbij zijn de feedbackvaardigheden van studenten. Met de werkvormen in dit onderdeel kan gewerkt worden aan de volgende doelen voor studenten die belangrijk zijn bij peerfeedback:

- De studenten weten wat peerfeedback is
- De studenten kennen de voordelen van peerfeedback
- De studenten kennen de rol van de feedbackgever
- De studenten kennen de kwaliteitscriteria van goede feedback
- De studenten kunnen goede feedback herkennen
- De studenten kunnen feedback geven die aan algemene kwaliteitscriteria voldoet
- De studenten kunnen (online) peerfeedback geven aan de hand van het procesmodel
- De studenten begrijpen wat constructieve feedback betekent en wat deze kan betekenen voor het leerproces van jezelf en een ander.
- De studenten doen ervaring op met het geven, ontvangen en gebruiken van constructieve feedback.

Tips voor docenten bij het werken aan deze vaardigheid met studenten

- Oefen het geven van feedback in kleine stappen, beginnend met niet-bedreigende oefeningen zoals het geven of bekijken van feedback op werk dat niet van henzelf of studiegenoten van dezelfde lichter is, bijvoorbeeld het werk van studenten uit eerdere lichter (Lindner & Visser, 2018).
- Zorg dat peerfeedback altijd gebaseerd is op van tevoren vastgelegde criteria of laat studenten zelf criteria kiezen waarop zij feedback willen ontvangen (Hattie & Timperley, 2007).
- Als docent kun je de feedback die voor veel studenten relevant is klassikaal bespreken. De student kan dan zelf zien of deze feedback ook in zijn eigen feedback terugkomt.

Gebruikte literatuur:

- Dobbelaer (2013). *Handleiding bij feedbackkader*. Inspectie van het Onderwijs.
- Dobbelaer, M. J., Prins, F. J., & van Dongen, D. (2013). The impact of feedback training for inspectors. *European Journal of Training and Development*, 37(1), 86-104. <https://doi.org/10.1108/03090591311293301>.
- Gulikers, J. & Baartman, L. (2017). *Doelgericht professionaliseren: formatieve toetspraktijken met effect! Wat DOET de docent in de klas?* Wageningen University & Research/Hogeschool Utrecht, eindrapport overzichtsstudie NRO-PPO.
- Hattie, J., & Timperley, H. (2007). *The power of feedback*. *Review of educational research*, 77(1), 81-112. <https://doi.org/10.3102/003465430298487>.
- Hoekstra, S., Nagelmaeker, N., Piët, J., Veringa-Looman, H., Platteel, T., Wurth, A. (2018). *DOT1 Spreekvaardigheid en het gebruik van feedback*, ICLON/UL. Verkregen van <https://nederlands.vakdidactiekgw.nl/lesmateriaal/spreekvaardigheid-en-het-gebruik-van-feedback/>
- Lindner, J. & Visser, S. (2018). De winst van peerfeedback. *Onderwijsinnovatie*, 20(1), 38-39.
- Nicol, D. (2011). *Developing students' ability to construct feedback*. QAA Scotland, Enhancement Themes.
- Pearce, J., Mulder, R., & Baik, C. (2009). *Involving students in peer review: Case studies and practical strategies for university teaching*. Centre for the Study of Higher Education.
- Shute, V. J. (2008). Focus on formative feedback. *Review of educational research*, 78(1), 153-189. <https://doi.org/10.3102/0034654307313795>.
- Topping, K., Smith, E.F., Swanson, I. and Elliot, A. (2000). Formative peer assessment of academic writing between postgraduate students. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 25(2), 149-169. <https://doi.org/10.1080/713611428>.
- Van Popta, E., Kral, M., Camp, G., Martens, R. L., & Simons, P. R. J. (2017). Exploring the value of peer feedback in online learning for the provider. *Educational Research Review*, 20, 24-34. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2016.10.003>.

WERKVORM 1: INLEIDING PEERFEEDBACK

Doelen:

- De studenten weten wat peerfeedback is;
- De studenten kennen de voordelen van peerfeedback;
- De studenten kennen de rol van de feedbackgever;
- De studenten kennen de kwaliteitscriteria van goede feedback.

Korte omschrijving:

In deze werkvorm een informatiekaart waarin ingegaan wordt op wat peerfeedback is, wat de voordelen ervan zijn, welke rol de peer heeft die feedback geeft en wat kenmerken zijn van goede peerfeedback. Deze informatiekaart wordt vervolgens klassikaal besproken.

Benodigde materialen:

- Informatiekaart *Hoe kun je goede peerfeedback geven*.

Stapsgewijze uitwerking van de werkvorm:

Tijdsindicatie: 30 min

1. Bespreek kort met de studenten of zij weten wat peerfeedback is en wat zij al over dit onderwerp weten.
2. Deel de informatiekaart *Hoe kun je goede peerfeedback geven* uit aan de studenten en laat het hen lezen.
3. Bespreek of er nog vragen zijn over de inhoud van de informatiekaart.
4. Laat studenten in tweetallen aan elkaar vertellen wat zij zien als belangrijkste voordeel van peerfeedback.
5. Bespreek klassikaal met de studenten de vraag 'Waar ga jij extra goed op letten als je de volgende keer feedback geeft aan een medestudent?' Schrijf de punten die de studenten noemen samen op het whiteboard of laat de studenten zelf deze punten opschrijven, zodat zij deze nog eens kunnen bekijken als ze daadwerkelijk aan de slag gaan met het geven van peerfeedback.

Bron:

Dobbelaer, M. J., Prins, F. J., & van Dongen, D. (2013). The impact of feedback training for inspectors. *European Journal of Training and Development*, 37(1), 86-104.
<https://doi.org/10.1108/03090591311293301>.

INFORMATIEKAART: HOE KUN JE GOEDE PEERFEEDBACK GEVEN?

Wanneer je feedback krijgt van een studiegenoot, noemen we dat peerfeedback. Als een studiegenoot jou peerfeedback geeft, kijk dan goed naar wat je gemaakt hebt en naar de kwaliteitscriteria waaraan de opdracht die je gemaakt hebt volgens je docent moet voldoen. Vervolgens geeft je studiegenoot je tips over hoe je het nog beter kunt maken. Het doel van peerfeedback is dus om elkaar te helpen. Bovendien zorgt het krijgen van peerfeedback ervoor dat je met elkaar in gesprek gaat over de eisen waar de opdracht aan moet voldoen, zodat je die eisen nog beter gaat begrijpen.

Peerfeedback heeft niet alleen een voordeel voor degene die de feedback krijgt, maar ook voor degene die de feedback geeft. Het kijken naar opdrachten die gemaakt zijn door studiegenoten geeft namelijk veel voorbeelden van hoe je het zelf ook zou kunnen doen. Je ziet op welke manieren je iets kunt aanpakken en kunt zelf ook nieuwe ideeën opdoen.

Aandachtspunten bij het geven van peerfeedback:

- Het allerbelangrijkst is dat je kritisch bent op een positieve manier en dat je je studiegenoot concrete tips geeft over hoe je studiegenoot de opdracht kan verbeteren.
- Als feedbackgever ga je je studiegenoten niet afkraken of corrigeren.
- Je laat altijd zien dat je wilt samenwerken en meedenken en dat het doel altijd is om te helpen.

Tips voor goede peerfeedback:

- Gebruik bij het geven van feedback altijd de beoordelingscriteria die de docent bij de opdracht heeft gegeven.
- Noem ongeveer evenveel positieve als verbeterpunten. Het is niet de bedoeling dat je studiegenoot wordt overladen door verbeterpunten.
- Probeer bij de verbeterpunten ook altijd een concrete tip te geven: hoe kan je studiegenoot de opdracht het beste nog beter maken? Welke stappen moet hij dan zetten?
- Geef altijd feedback over de opdracht of over de manier waarop de opdracht is gemaakt. Je hoeft dus geen feedback te geven over je klasgenoot zelf.
- Geef positief kritische feedback. Stel jezelf altijd de controlevraag: zou ik blij zijn met deze feedback als ik hem zelf zou krijgen?
- Het is belangrijk dat je studiegenoot iets kan met de feedback. Controleer daarom altijd of je klasgenoot de feedback heeft begrepen, of hij weet welke stappen hij kan zetten om de opdracht te verbeteren.

WERKVORM 2: KWALITEIT FEEDBACK BEOORDELEN

Doel(en):

- De studenten kennen de kwaliteitscriteria van goede feedback;
- De studenten kunnen goede feedback herkennen.

Korte omschrijving:

In deze werkvorm bespreken studenten in groepjes de kwaliteit van gegeven feedback. Hierdoor krijgen zij een beeld van hoe (goede) peerfeedback eruit kan zien.

Benodigde materialen:

- Voorbeelden van peerfeedback niet uit deze groep studenten (maar bijvoorbeeld van eerdere lichtingen of andere groepen studenten), liefst een goed voorbeeld en een minder goed voorbeeld;
- Voor alle studenten twee keer uitgeprint het werkblad *Wat is de kwaliteit van de feedback?*

Stapsgewijze uitwerking van de werkvorm:

Tijdsindicatie: 40 minuten

1. Bespreek met de studenten de opdracht: de studenten gaan in groepjes van drie à vier studenten de kwaliteit van gegeven peerfeedback bekijken. Ze lezen eerst de peerfeedback en bespreken vervolgens de vragen op het werkblad. Elke student vult zelf het werkblad in. De antwoorden op de vragen moeten daarbij worden toegelicht. Vervolgens bespreken ze de uitkomst in het groepje.
2. De studenten herhalen nog een keer deze stappen en bekijken in totaal de feedback van twee studenten.
3. Bespreek de opdracht na door een aantal studenten het antwoord op de laatste vraag te laten formuleren: wat hebben ze nu geleerd over het geven van peerfeedback?

Belangrijke aandachtspunten / tips:

- Door eigen feedbackmateriaal te kiezen wordt de werkvorm relevanter voor jouw groep studenten (aansluitend bij het niveau/leerjaar) of de module die je geeft (studenten leren niet alleen over peerfeedback, maar ook over kwaliteitscriteria bij jouw module).
- Door te werken met materiaal dat niet van de studenten zelf is, wordt er een veiligere sfeer gecreëerd, dan dat er peerfeedback op werk van de studenten zelf besproken wordt.

Bron:

Het werkblad is gemaakt op basis van een literatuurreview naar kwaliteitsaspecten van feedback: Dobbelaer, M. J., Prins, F. J., & van Dongen, D. (2013). The impact of feedback training for inspectors. *European Journal of Training and Development*, 37(1), 86-104. <https://doi.org/10.1108/03090591311293301>.

WERKBLAD: WAT IS DE KWALITEIT VAN DE FEEDBACK?

Naam:

Inhoud van de feedback	
<p>Gaat de feedback over wat er geleerd wordt met de opdracht? Gaat het over het leerdoel?</p>	
<p>Zou je na het lezen van de feedback weten wat je al goed hebt gedaan om het leerdoel te behalen?</p>	
<p>Zou je na het lezen van de feedback weten wat je nog moet verbeteren om het leerdoel te behalen?</p>	
<p>Zou je na het lezen van de feedback weten hoe je zou kunnen verbeteren?</p>	
Vorm	
<p>Worden er in de feedback ook positieve punten genoemd?</p>	
<p>Is de feedback niet gericht op de student, wie hij/zij is?</p>	
<p>Zou je het vervelend vinden om deze feedback te ontvangen?</p>	
<p>Begrijp je alles wat er in de feedback geschreven staat?</p>	
Conclusie	
<p>Wat heb je nu geleerd over het geven van feedback?</p>	

WERKVORM 3: FEEDBACK GEVEN ALS GROEP

Doelen:

- De studenten kennen de kwaliteitscriteria van goede feedback;
- De studenten kunnen feedback geven die aan algemene kwaliteitscriteria voldoet.

Korte omschrijving:

Studenten beoordelen in groepjes het werk van een student die ze niet kennen. Bij het geven van feedback kijken de studenten kritisch naar de kwaliteit van de feedback die zij geven.

Benodigde materialen:

- Product waar studenten feedback op kunnen geven. Dit kan eigen materiaal zijn van bijvoorbeeld andere groepen of eerdere lichtingen.
- De opdracht die bij het product hoort.
- Kwaliteitscriteria van de opdracht waarop studenten feedback kunnen geven.
- Werkblad *Wat is de kwaliteit van de feedback*.

Stapsgewijze uitwerking van de werkvorm:

Tijdsindicatie 50 minuten

1. Bespreek met de studenten dat zij in groepjes van drie feedback gaan geven op fictieve student A. Bespreek de opdracht die student A gehad heeft.
2. Bespreek vervolgens met de studenten het werkblad *Wat is de kwaliteit van de feedback* zodat de studenten worden uitgedaagd zo goed mogelijke feedback te geven.
3. De studenten lezen de gemaakte opdracht individueel.
4. De studenten geven als groepje feedback op de gemaakte opdracht aan de hand van de kwaliteitscriteria van de opdracht.
5. Vervolgens bekijken zij hun eigen feedback kritisch met het werkblad *Wat is de kwaliteit van de feedback*. Eventueel passen ze de feedback nog aan.
6. Optie: de groepjes bekijken ook de feedback van een ander groepje met het werkblad *Wat is de kwaliteit van de feedback*.
7. Bespreek de opdracht na door een aantal studenten het antwoord op de laatste vraag op het werkblad te laten formuleren: wat hebben ze nu geleerd over het geven van peerfeedback?

Belangrijke aandachtspunten / tips:

- Door te werken met materiaal dat niet van de studenten zelf is, wordt er een veiligere sfeer gecreëerd, dan dat er peerfeedback op werk van de studenten zelf besproken wordt.
- Door een product dat gemaakt is in het kader van de eigen module te gebruiken (niet van deze groep studenten) wordt de werkvorm relevanter voor de module die

je geeft. Studenten leren niet alleen over peerfeedback, maar ook over kwaliteitscriteria bij jouw module.

- Als docent kun je ook feedback geven op de peerfeedback.

Bron:

Dobbelaer, M. J., Prins, F. J., & van Dongen, D. (2013). The impact of feedback training for inspectors. *European Journal of Training and Development*, 37(1), 86-104.

<https://doi.org/10.1108/03090591311293301>.

WERKBLAD WAT IS DE KWALITEIT VAN DE FEEDBACK?

Naam:

Inhoud van de feedback	
<p>Gaat de feedback over wat er geleerd wordt met de opdracht? Gaat het over het leerdoel?</p>	
<p>Zou je na het lezen van de feedback weten wat je al goed hebt gedaan om het leerdoel te behalen?</p>	
<p>Zou je na het lezen van de feedback weten wat je nog moet verbeteren om het leerdoel te behalen?</p>	
<p>Zou je na het lezen van de feedback weten hoe je zou kunnen verbeteren?</p>	
Vorm	
<p>Worden er in de feedback ook positieve punten genoemd?</p>	
<p>Is de feedback niet gericht op de student, wie hij/zij is?</p>	
<p>Zou je het vervelend vinden om deze feedback te ontvangen?</p>	
<p>Begrijp je alles wat er in de feedback geschreven staat?</p>	
Conclusie	
<p>Wat heb je nu geleerd over het geven van feedback?</p>	

WERKVORM 4: ROLLENSPEL MONDELINGE FEEDBACK GEVEN

Doelen:

- De studenten kennen de kwaliteitscriteria van goede feedback;
- De studenten kunnen feedback geven die aan algemene kwaliteitscriteria voldoet.

Korte omschrijving:

Studenten geven elkaar in tweetallen mondelinge feedback op een opdracht/product en bespreken samen de gegeven feedback.

Benodigde materialen:

- Opdracht/product waar studenten elkaar feedback op kunnen geven. Gebruik hiervoor een product van een student uit een eerdere lichting of gebruik het voorbeeld in de bijlage over een presentatie.
- Werkblad *Rubric*
- Werkblad *Wat is de kwaliteit van feedback*.

Stapsgewijze uitwerking van de werkvorm:

1. Bespreek met studenten welke kwaliteitscriteria van goede feedback de studenten nog kennen (laat de studenten eventueel nog een keer de informatiekaart uit werkvorm 1 lezen).
2. Bespreek met de studenten de opdracht waar de studenten elkaar feedback op gaan geven (zie bijlage voor de opdracht bij de presentatie en zie werkblad *Rubric* voor de bijbehorende rubric). Bespreek ook het doel van de opdracht.
3. Bekijk gezamenlijk het werk van één student. Geef daarbij de studenten punten om feedback op te geven. Voor een presentatie, zie bijvoorbeeld deze presentatie met als titel 'De Tweede Kamer moet naar 101 zetels' of deze presentatie met als titel 'Teveel gebruik van de smartphone'.
4. Studenten gaan nu in tweetallen elkaar mondelinge feedback geven, waarbij student A de feedbackgever is en student B in de rol stapt van de student die de opdracht gemaakt heeft (bijvoorbeeld de presentatie gehouden heeft). De feedbackgever maakt hiervoor gebruik van de criteria en indicatoren van de rubric. Geef student A van tevoren even tijd om zijn feedback te formuleren op basis van de rubric.
5. Na het feedbackgesprek vertelt student B hoe hij de feedback ervaren heeft:
  - a. Weet hij nu wat hij al goed doet?
  - b. Weet hij nu hoe hij kan verbeteren?
  - c. Hoe vond hij het om de feedback te ontvangen?
6. Bekijk nu gezamenlijk het product van nog een andere student. Geef daarbij de studenten punten om feedback op te geven.
7. Draai nu de rollen om: student B is nu de feedbackgever en student A stapt in de rol van de student die de opdracht gemaakt heeft. De feedbackgever richt zich weer op dezelfde punten in de bijlage. Geef student B van tevoren even tijd om over de feedbackvragen na te denken en eventueel het werkblad in te vullen.

8. Na het feedbackgesprek vertelt student A hoe hij de feedback ervaren heeft:
  - a. Weet hij nu wat hij al goed doet?
  - b. Weet hij nu hoe hij kan verbeteren?
  - c. Hoe vond hij het om de feedback te ontvangen?
9. Bespreek de opdracht na door een aantal studenten het antwoord te laten formuleren op de vraag: wat hebben ze nu geleerd over het geven van peerfeedback?

Belangrijke aandachtspunten / tips:

- Benadruk dat de feedback niet over de persoon van de student mag gaan, maar moet gaan over het werk van de student.

Opdracht: houd een presentatie waarin je een stelling verdedigt, met behulp van een PowerPoint

Doel: Je leert hoe je een presentatie geeft waarin je een bepaalde stelling verdedigt, met behulp van een PowerPoint.

Stap 1: Kies een vraagstuk

Denk goed na over welk vraagstuk jij je presentatie wilt houden. Zorg ervoor dat je een vraagstuk kiest waar je goed in thuis bent.

Stap 2: Vraagstuk verkennen

Ga op zoek naar informatie over jouw vraagstuk. Kies een stelling die je wilt verdedigen, verdiep je zowel in argumenten voor als in argumenten tegen deze stelling, en weeg argumenten ook tegen elkaar af. Vervolgens maak je eventueel voor jezelf een spiekbriefje dat je kan gebruiken tijdens je presentatie.

Stap 3: Presentatie met PowerPoint

Maak een PowerPoint/Prezi die ondersteunend is voor jouw presentatie. Zorg ervoor dat er geen hele lappen tekst op de PowerPoint/Prezi staan, maar steekwoorden die ondersteund worden door relevante afbeeldingen. Oefen het houden van je presentatie aan de hand van de PowerPoint/Prezi. Je presentatie mag maximaal 5 minuten duren.

In de rubric hieronder staat op welke criteria je wordt beoordeeld.

WERKBLAD RUBRIC

Criteria en indicatoren	Ruimte voor feedback
<p>Inhoud van de presentatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gepresenteerde inhoud is relevant • Er worden zowel argumenten voor als argumenten tegen de stelling besproken • De argumenten worden objectief/logisch onderbouwd, liefst met onderzoek/theorie • De conclusie wordt getrokken op basis van een afweging van de voor- en nadelen 	
<p>Structuur van de presentatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • De opbouw van de presentatie wordt verduidelijkt • De presentatie heeft een logische opbouw • De presentatie duurt niet langer dan 5 minuten 	
<p>Houding van de presentator</p> <ul style="list-style-type: none"> • De presentator staat stevig en heeft een rechte houding • De presentator gebruikt handgebaren om zijn/haar verhaal te ondersteunen • De houding en handgebaren van de presentator leiden niet af 	
<p>Stem- en taalgebruik van de presentator</p> <ul style="list-style-type: none"> • De presentator is duidelijk te verstaan • De presentator spreekt in een aangenaam tempo, niet te snel, niet te langzaam • De presentator heeft een vlot en vloeiend lopend verhaal, zonder versprekingen of vergissingen 	
<p>PowerPoint</p> <ul style="list-style-type: none"> • De tekst op de PowerPointdia's is duidelijk leesbaar • Er staat niet te veel tekst op de PowerPointdia's • Afbeeldingen, figuren en tabellen die gebruikt worden zijn relevant, ondersteunen het verhaal, verduidelijken het • Er zijn geen afleidende elementen in de PowerPoint (bijv. overbodige animaties) 	
<p>Betrekken van het publiek</p> <ul style="list-style-type: none"> • De presentator betreft het publiek bij de presentatie, geeft het publiek een actieve rol • De presentator maakt oogcontact met het publiek 	

WERKVORM 5: INDIVIDUEEL SCHRIFTELIJKE FEEDBACK GEVEN

Doelen:

- De studenten kennen de kwaliteitscriteria van goede feedback;
- De studenten kunnen feedback geven die aan algemene kwaliteitscriteria voldoet.

Korte omschrijving:

Studenten geven elkaar in tweetallen feedback en bespreken samen de gegeven feedback.

Benodigde materialen:

- Opdracht/product waar studenten elkaar feedback op kunnen geven;
- Werkblad *Wat is de kwaliteit van feedback*.

Stapsgewijze uitwerking van de werkvorm:

1. Bespreek met de studenten:
  - Op welke opdracht / welk product de studenten elkaar feedback gaan geven;
  - Wat het doel was van de opdracht / het product;
  - Welke kwaliteitscriteria van goede feedback de studenten nog kennen (laat de studenten eventueel nog een keer de informatiekaart uit werkvorm 1 lezen);
  - De feedbackopdracht: studenten lezen het werk van de medestudent en kiezen één punt om schriftelijke feedback op te geven. Dit punt draagt bij aan het werken aan het leerdoel;
  - Hoe je het punt kiest waar je feedback op geeft. Bijvoorbeeld:
    - Wat is je nog onduidelijk?
    - Waar zie jij dat de medestudent nog kan verbeteren?
2. De studenten geven de medestudent feedback. Hierbij kijken de studenten eerst zelf met het werkblad of hun feedback voldoet aan de kwaliteitscriteria. Waar nodig passen ze de feedback aan. De studenten lezen de feedback van de medestudent. Samen bespreken ze de feedback aan de hand van de vragen op het werkblad. Dit doen ze eerst voor de feedback van de ene en daarna voor de feedback van de andere student
3. Bespreek klassikaal met de studenten wat het belangrijkste is dat zij hebben geleerd over het geven van feedback.

Belangrijke aandachtspunten / tips:

- Benadruk dat de feedback niet over de persoon van de student mag gaan, maar dat het over het werk van de student gaat.
- Er kan ook gekozen worden voor een groepsproduct om feedback op te geven, dat maakt het nog veiliger voor studenten.
- Als docent kun je ook feedback geven op de peerfeedback.
- Bij het vormen van de tweetallen is in eerste instantie de veilige sfeer het belangrijkste om te oefenen. Laat studenten eventueel zelf iemand kiezen. Naarmate er meer geoefend is met het geven van feedback, wordt het interessant

om na te denken over andere tweetallen, bijvoorbeeld sterke en zwakke studenten bij het lesdoel, of studenten met een andere aanpak.

Bron:

Het werkblad is gemaakt op basis van een literatuurreview naar kwaliteitsaspecten van feedback: Dobbelaer, M. J., Prins, F. J., & van Dongen, D. (2013). The impact of feedback training for inspectors. *European Journal of Training and Development*, 37(1), 86-104. <https://doi.org/10.1108/03090591311293301>.

WERKBLAD WAT IS DE KWALITEIT VAN DE FEEDBACK?

Naam:

Inhoud van de feedback	
<p>Gaat de feedback over wat er geleerd wordt met de opdracht? Gaat het over het leerdoel?</p>	
<p>Zou je na het lezen van de feedback weten wat je al goed hebt gedaan om het leerdoel te behalen?</p>	
<p>Zou je na het lezen van de feedback weten wat je nog moet verbeteren om het leerdoel te behalen?</p>	
<p>Zou je na het lezen van de feedback weten hoe je zou kunnen verbeteren?</p>	
Vorm	
<p>Worden er in de feedback ook positieve punten genoemd?</p>	
<p>Is de feedback niet gericht op de student, wie hij/zij is?</p>	
<p>Zou je het vervelend vinden om deze feedback te ontvangen?</p>	
<p>Begrijp je alles wat er in de feedback geschreven staat?</p>	
Conclusie	
<p>Wat heb je nu geleerd over het geven van feedback?</p>	

WERKVORM 6: INDIVIDUELE FEEDBACK GEVEN ALS GROEP

Doel:

- De studenten leren feedback te geven aan de hand van 'wat werkt' en 'wat nog mist', door vragen te stellen en samen te vatten.

Korte omschrijving:

Aan de hand van een feedbackmethode ontwikkeld door DasArts (Master of Theater, AHK), in samenwerking met filosoof Karim Benammar, oefenen studenten met het geven van feedback in drie rollen: inbrenger, moderator en feedbackgevers. De methode is erop gericht de inbrenger en het werk te beschermen en een veilige plek te bieden waarin geconcentreerde en kwalitatief goede feedback geaccepteerd en gehoord wordt. Deze werkvorm is gebaseerd op: <https://www.atd.ahk.nl/en/theatre-programmes/das-theatre/study-programme/feedback-method-1/> en afkomstig van <https://www.musework.nl/nl/page/491/dasarts-feedback>.

Benodigde materialen:

- Werk van studenten waar studenten feedback op kunnen geven, bijvoorbeeld een presentatie, project, video, etc.
- Bord/flipover om op te schrijven
- Post-it's (minimaal 1 per student)
- Maak eventueel gebruik van de DasArts kaarten waarop de stappen uit de methode staan uitgewerkt: https://www.musework.nl/image/2018/9/11/dasarts_kaarten.pdf

Stapsgewijze uitwerking van de werkvorm:

Tijdsindicatie 80 minuten

1. Zorg dat van tevoren is afgesproken welke student (of studenten) iets inbrengt. Deze student bedenkt van te voren wat hij/zij graag uit de feedbackronde wil halen.
2. Geef aan dat jij als docent de rol van moderator hebt: Hierbij is het belangrijk dat je doorvraagt op de feedback die wordt gegeven. Hiernaast houd je op ontspannen maar strikte wijze de tijd in de gaten en zorg je ervoor dat de studenten zich aan de regels houden. De andere studenten zijn het publiek, degenen die feedback geven.
3. Vervolgens presenteert een student, de inbrenger, zijn/haar werk. Na de presentatie verlaat de student het klaslokaal.
4. De andere studenten, het publiek, bespreken in tweetallen de presentatie. Dit mag nog heel 'emotioneel' zijn: het werk mag worden afgekraakt of opgehemeld. Bij deze stap is het juist de bedoeling om emoties alvast te ventileren. Hierdoor is de primaire reactie op het werk uit de weg waardoor er meer ruimte is om vervolgens oprecht en objectief feedback te kunnen geven.
5. Als het publiek zijn feedback heeft geformuleerd komt de inbrenger weer terug in de klas. De moderator vraagt aan het publiek om te reageren op het werk van de inbrenger, maar dat mag alleen door te zeggen 'wat werkte'; elke zin start dus met: 'Wat voor mij werkte in je presentatie was ...'. De moderator schrijft in steekwoorden de reacties van het publiek op het bord/een flipover. Als iemand uit het publiek iets heeft gezegd dat een andere student ook wilde zeggen, zegt de student '+1'. Op deze manier hoeft hetzelfde punt niet nog een keer benoemd te worden maar wordt het wel kracht bijgezet.

6. Vervolgens geeft het publiek aan wat ze nog nodig hebben, wat ze missen in wat ze hebben gezien/gehoord tijdens de presentatie van de inbrenger. Hierbij geven de studenten aan in welke hoedanigheid ze dat nodig hebben, bijvoorbeeld: 'Om het als lid van het publiek goed te kunnen volgen, heb ik muziek nodig.'. De moderator schrijft weer de reacties in steekwoorden op het bord/een flipover.
7. Hierna mogen de studenten uit het publiek een open vraag stellen aan de inbrenger. Een open vraag zorgt ervoor dat de vragensteller actief moet meedenken met de inbrenger. De moderator schrijft hierbij ook mee op het bord/flipover.
8. Vervolgens schrijft elke student uit het publiek op een post-it één woord dat het gepresenteerde werk samenvat (concept associatie). De post-it's worden verzameld.
9. In het midden van het bord/de flipover staat een cirkel; deze staat symbool voor het gepresenteerde werk. De inbrenger plaatst de verzamelde post-it's dichtbij of veraf van de cirkel (het werk) op basis van hoe goed de woorden/concepten aansluiten bij de intentie van de inbrenger.
10. Hierna is er voor het publiek tijd om te 'roddelen' over het werk van de inbrenger: de inbrenger mag niet worden aangesproken en er moet over hem/haar gesproken worden in de derde persoon.
11. Vervolgens krijgt het publiek de kans om tips en tricks mee te geven aan de inbrenger.
12. Tot slot schrijven de studenten uit het publiek een persoonlijke brief aan de inbrenger waarin ze kunnen herhalen wat ze al hebben gezegd, of juist iets dat ze niet publiekelijk wilden zeggen. De inbrenger leest dit op een later moment door.

Belangrijke aandachtspunten / tips:

- Als je deze werkvorm vaker inzet, kan je ook studenten de rol van moderator geven.
- Als docent kun je ook feedback geven op de peerfeedback.

Bronnen:

<https://www.atd.ahk.nl/en/theatre-programmes/das-theatre/study-programme/feedback-method-1/>

Lectoraat Kunst & Professionalisering, HKU. Dasarts Feedback. *HKU Musework*. Verkregen van <https://www.musework.nl/nl/page/491/dasarts-feedback>.

WERKVORM 7: INDIVIDUEEL FEEDBACK GEVEN AAN DE HAND VAN HET PROCESMODEL

Doelen:

- De studenten kunnen (online) peerfeedback geven aan de hand van het procesmodel.

Korte omschrijving:

Studenten geven elkaar in tweetallen feedback door middel van het procesmodel (Van Popta et al., 2017), waarbij ze in hun feedback een evaluatief oordeel, een verbetersuggestie, een verklaring en evt. een theoretisch concept geven.

Benodigde materialen:

- Opdracht/product (conceptversie) waar studenten elkaar feedback op kunnen geven;
- Werkblad *Elementen van peerfeedback*.

Stapsgewijze uitwerking van de werkvorm:

1. Bespreek met de studenten dat zij feedback gaan geven op het werk van een medestudent (conceptversie).
2. De studenten geven de feedback aan de hand van het werkblad *Elementen van peerfeedback*. Bespreek hiervoor eerst de vier verschillende elementen van peerfeedback:
  - a. Evaluatief oordeel: de student geeft een oordeel over het werk van de medestudent.
  - b. Verbetersuggestie: de student geeft een verbetersuggestie: beschrijving van wat de medestudent (anders) had kunnen doen.
  - c. Verklaring: de student geeft een verklaring (als in begrijpen) voor zijn gegeven oordeel (a) of de verbetersuggestie (b).
  - d. Theoretisch concept: de student onderbouwt zijn verklaring (c) door middel van theorie of ervaring.

Gebruik hierbij eventueel een ingevuld werkblad *Elementen van peerfeedback*.

Belangrijke aandachtspunten / tips:

- Benadruk dat de feedback niet over de persoon van de student mag gaan, maar dat het over het werk van de student gaat.
- Er kan ook gekozen worden voor een groepsproduct om feedback op te geven, dat maakt het nog veiliger voor studenten.
- Als docent kun je ook feedback geven op de peerfeedback.
- Bij het vormen van de tweetallen is in eerste instantie de veilige sfeer het belangrijkste om te oefenen. Laat studenten eventueel zelf iemand kiezen. Naarmate er meer geoefend is met het geven van feedback, wordt het interessant om na te denken over andere tweetallen, bijvoorbeeld sterke en zwakke studenten bij het lesdoel, of studenten met een andere aanpak.

Bron:

De werkvorm is gebaseerd op het procesmodel uit het artikel van Van Popta, E., Kral, M., Camp, G., Martens, R. L., & Simons, P. R. J. (2017). Exploring the value of peer feedback in online learning for the provider. *Educational Research Review*, 20, 24-34.
<https://doi.org/10.1016/j.edurev.2016.10.003>.

WERKVORM 8: FEEDBACK GEVEN MET DE DRIESLAG VAN CONSTRUCTIEVE FEEDBACK

Doel(en):

- De studenten begrijpen wat constructieve feedback betekent en wat deze kan betekenen voor het leerproces van jezelf en een ander.
- De studenten doen ervaring op met het geven, ontvangen en gebruiken van constructieve feedback.

Korte omschrijving:

In deze werkvorm maken de studenten kennis met de drieslag van constructieve feedback en oefenen zij met het geven van constructieve feedback op basis van een filmpje van een Idolsauditie. Deze werkvorm is afkomstig van <https://nederlands.vakdidactiekgw.nl/lesmateriaal/spreekvaardigheid-en-het-gebruik-van-feedback/>.

Benodigde materialen:

- Theorie: Richtlijnen voor het geven van feedback
- YouTubefragment Idolskandidaat Niek:
<https://www.youtube.com/watch?v=Mb0skvhHUSI>
- YouTubefragment Idolskandidaat Nina:
https://www.youtube.com/watch?v=b0v9q8KD_KQ
- Werkblad Constructieve feedback geven

Stapsgewijze uitwerking van de werkvorm:

Tijdsindicatie: 45 minuten

1. Deel de klas in groepjes van vier in, en laat de studenten in elk groepje twee duo's vormen.
2. Start met een introductieopdracht over complimenten geven en ontvangen: "Complimenten zijn een vorm van waardering. Iedereen vindt het fijn om gewaardeerd te worden. Toch is het vaak lastig om complimenten te geven of te ontvangen." Geef de leerlingen de volgende opdracht, en toon hem evt. op een PowerPointdia of schrijf hem op het whiteboard:
  - 1) Wat bewonder je in je groepsgenoten?
  - 2) Bedenk voor iedereen een compliment.
  - 3) Wissel onderling de complimenten uit.
  - 4) Schrijf de complimenten voor jezelf op.
3. Bespreek de introductieopdracht klassikaal kort na. Vraag de studenten daarbij "Hoe reageer je op een compliment?"
4. Houd een snelle inventarisatie van de antwoorden van de studenten.
5. Geef een instructie rond het geven van feedback volgens de drieslag van constructieve feedback.

6. Opdracht Feedback oefenen en beoordelen:

Kijk eerst klassikaal naar het voorgesprek en optreden van Idolskandidaat Niels (gaat niet door) of Nina (gaat wel door). Iedereen observeert nauwkeurig het voorgesprek en het optreden en maakt korte aantekeningen.

NB voor de leraar: bij Nina valt op dat ze zich anders presenteert in het voor- en nagesprek dan als zij zingt. Ook de feedback valt goed te bespreken. Wat neemt Nina mee voor het vervolg? Bij Niels valt met name de manier van feedback geven op en ook kan worden ingegaan op bijvoorbeeld houdingsaspecten van Niels. Geef de studenten de volgende opdracht:

- 1) Stel je bent een jurylid. Welke feedback geef je aan deze kandidaat? Werk één punt uit in een ik-boodschap en volgens de drieslag van constructieve feedback.
  - 2) Deel je te geven feedback in een groepje van vier en bespreek deze aan de hand van wat jullie hebben geleerd over constructieve feedback.
  - 3) Klassikaal kijken naar het jurycommentaar en de reactie van Niels of Nina. Let op of de juryleden gebruik maken van de feedbackregels. Maak korte aantekeningen.
7. Bespreek in de groep:
- 1) Herkennen jullie feedbackregels in het jurycommentaar? Zo ja, welke?
  - 2) Welke reactie denken jullie te zien bij Niels of Nina?
  - 3) Welke feedback zou je aan de juryleden willen geven om ze een stap verder te helpen in het geven van hun feedback?

Belangrijke aandachtspunten / tips:

- Werkvorm 9 is het vervolg op deze werkvorm.

Bron:

- Deze werkvorm is gebaseerd op les 7 'Feedback geven en ontvangen' van Hoekstra, S., Nagelmaeker, N., Piët, J., Veringa-Looman, H., Platteel, T., Wurth, A. (2018). DOT1 Spreekvaardigheid en het gebruik van feedback, ICLON/UL. Verkregen van <https://nederlands.vakdidactiekgw.nl/lesmateriaal/spreekvaardigheid-en-het-gebruik-van-feedback/>

WERKBLAD: CONSTRUCTIEVE FEEDBACK GEVEN

Feedbackschema: de drieslag van constructieve feedback

1. Waarneming - Gedrag	Ik zag ... / Ik hoorde ...
2. Effect - Gevoel (ik-gedachte) of - Gevolg van gedrag	Ik vind ... / Ik voel ... / Ik denk ...
3. Verandering - Gewenst gedrag	Je kunt ... / Mooi is als je ...

Schema voor aantekeningen bij Idolskandidaten

Criteria	Gezien / Gehoord	O / M / V / G
Houding/mimiek		O / M / V / G
Stemgebruik		O / M / V / G
Contact met publiek		O / M / V / G
Presentatie		O / M / V / G
Wat verder opvalt		O / M / V / G

WERKVORM 9: CONSTRUCTIEVE FEEDBACK GEVEN OP EEN PRESENTATIE

Doel(en):

- De studenten begrijpen wat constructieve feedback betekent en wat deze kan betekenen voor het leerproces van jezelf en een ander.
- De studenten doen ervaring op met het geven, ontvangen en gebruiken van constructieve feedback.

Korte omschrijving:

In deze werkvorm vervullen de studenten om beurten drie verschillende rollen: die van presentator, van feedbackgever, en van observant. Zij oefenen hierbij met het geven van feedback volgens de drieslag van constructieve feedback. Deze werkvorm is afkomstig van <https://nederlands.vakdidactiekgw.nl/lesmateriaal/spreekvaardigheid-en-het-gebruik-van-feedback/>.

Benodigde materialen:

- Werkblad Constructieve feedback geven op een presentatie
- Werkblad Schema criteria spreken
- Werkblad Schema criteria feedback

Stapsgewijze uitwerking van de werkvorm:

Tijdsindicatie: 30 tot 45 minuten

1. Spreek- en feedbackoefening:

Oriëntatie:

- Deel de klas in groepjes van vier in.
- Verdeel de groep voor ronde 1 in een presentator, feedbackgever en twee observanten.
- In ronde 1 zal de presentator een korte presentatie houden. In ronde 2 en 3 wisselen de rollen, zodat iedereen elke rol een keer uitvoert.
- De *presentator* formuleert vooraf twee punten waarop hij feedback op zijn spreekvaardigheid wil ontvangen. Zie het werkblad Schema criteria spreken.
- De *feedbackgever* formuleert ook twee leerpunten ten aanzien van feedback geven. Zie het werkblad Schema criteria feedback. De feedbackgever bekijkt en beoordeelt de presentatie aan de hand van het werkblad Schema criteria spreken en geeft achteraf feedback volgens de drieslag van constructieve feedback. Hij gaat in op de leerpunten die de presentator vooraf heeft aangegeven.
- De *observanten* noteren de leerpunten van de presentator en feedbackgever. Zij noteren voor zichzelf twee leerpunten voor het geven van feedback en ze delen deze mee.

2. Voorbereiding:

Laat de studenten de volgende voorbereidingen doen voorafgaand aan de les (voor een les van 30 minuten), of laat hen deze tijdens de les doen (voor een les van 45 minuten):

- 1) Ieder bereidt een presentatie voor van 2 minuten. Vertel daarin zo aantrekkelijk, beeldend en concreet mogelijk hoe jullie huis is ingedeeld en ingericht. Gebruik afmetingen, vormen, kleuren en geuren. Denk aan een goede structuur van je presentatie: inleiding, kern, slot.
- 2) Je leerpunten voor spreekvaardigheid en feedback geven heb je al genoteerd en gedeeld.

3. Uitvoering:

Zorg voor een duidelijk tijdschema met lopende klok.

Laat de feedbackgever voor de feedback aan de presentator het werkblad Schema criteria spreken gebruiken, de observant voor de feedback aan de feedbackgever het werkblad Schema criteria feedback en de presentator en de feedbackgever voor hun feedback aan de observant het werkblad Schema criteria feedback.

Ronde 1	Spreekronde	Presentator spreekt 2 minuten
	Feedback 1	Feedbackgever geeft feedback in 2 minuten
	Feedback 2	Observant geeft feedback op feedbackgever in 2 minuten
	Reflectie	Presentator en feedbackgever geven feedback op observant in 2 minuten
Ronde 2 & 3	Zelfde als hierboven, maar de studenten wisselen van rol, zodat iedereen uiteindelijk elke rol heeft vervuld	

4. Reflectie:

Iedereen schrijft in twee minuten op wat hij/zij heeft geleerd over spreken en het geven en ontvangen van feedback. Verzorg een klassikale terugkoppeling.

5. Afsluiting:

Evaluatie van de les: iedere student schrijft op een geeltje wat de opbrengst is van deze les. De geeltjes worden op het bord geplakt.

Belangrijke aandachtspunten / tips:

- Deze werkvorm is het vervolg op werkvorm 8.

Bron:

- Deze werkvorm is gebaseerd op les 7 'Feedback geven en ontvangen' van Hoekstra, S., Nagelmaeker, N., Piët, J., Veringa-Looman, H., Platteel, T., Wurth, A. (2018). DOT1 Spreekvaardigheid en het gebruik van feedback, ICLON/UL. Verkregen van <https://nederlands.vakdidactiekgw.nl/lesmateriaal/spreekvaardigheid-en-het-gebruik-van-feedback/>.

WERKBLAD: CONSTRUCTIEVE FEEDBACK GEVEN OP EEN PRESENTATIE

Feedbackschema: de drieslag van constructieve feedback

1. Waarneming - Gedrag	Ik zag ... / Ik hoorde ...
2. Effect - Gevoel (ik-gedachte) of - Gevolg van gedrag	Ik vind ... / Ik voel ... / Ik denk ...
3. Verandering - Gewenst gedrag	Je kunt ... / Mooi is als je ...

Leerpunten presentator, feedbackgever en observant

Presentator - leerpunt 1	
Presentator - leerpunt 2	
Feedbackgever - leerpunt 1	
Feedbackgever - leerpunt 2	
Observant - leerpunt 1	
Observant - leerpunt 2	

WERKBLAD: SCHEMA CRITERIA SPREKEN

Criteria spreken	Gezien/gehoord	O / M / V / G
Helderheid boodschap		O / M / V / G
Structuur		O / M / V / G
Taalgebruik		O / M / V / G
Stemgebruik		O / M / V / G
Houding		O / M / V / G
Contact met publiek		O / M / V / G
Wat verder opvalt		O / M / V / G

Spreker: _____

Leerpunten spreker: _____

Feedbackgever: _____

WERKBLAD: SCHEMA CRITERIA FEEDBACK

Criteria feedback	Gezien/gehoord	O / M / V / G
Benoemen van waarneembaar gedrag		O / M / V / G
Waarneming - Gedrag		O / M / V / G
Reactie - Gevoel (ik-gedachte)		O / M / V / G
Effect - Gevolg van gedrag		O / M / V / G
Verandering - Gewenst gedrag		O / M / V / G
Sterke punten		O / M / V / G
Leerpunt 1		O / M / V / G
Leerpunt 2		O / M / V / G
Check bij ontvanger (hoe vat deze de feedback op?)		O / M / V / G
Wat verder opvalt		O / M / V / G

Feedbackgever: _____

Leerpunten feedbackgever: _____

Observant feedbackgever: _____

OPEN UP
NEW **HAN_** UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES
HORIZONS.